

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Innspill til høring vedrørende ny Lov om Interkommunale selskap (IKS-loven)

Kommunal og moderniseringsdepartementet (KRD) har i høringsbrev av 5. nov. 2014, sendt ut forslag til endringer i Lov om interkommunale selskap (IKS-loven). Bakgrunnen for forslaget er at EFTA sitt overvåkningsorgan (ESA) mener at organisering av tjenester gjennom IKS har indirekte særfordeler, som følge av ansvarsreglene for IKS. Disse reglene innebærer at IKS ikke kan gå konkurs, og at kreditorer kan kreve eierkommunene dersom IKS-et ikke selv kan oppfylle sine forpliktelser. For IKS som driver med kommersiell virksomhet vil dette kunne gi en konkurransefordel sammenlignet med private aktører, og kan ifølge ESA innebære ulovlig offentlig støtte (statsstøtte). For IKS som driver med kommunal tjenesteproduksjon på vegne av sine kommunale eiere, er derimot ansvarsreglene funksjonelle og uproblematisk i forhold til reglene om statsstøtte.

Departementet foreslår derfor å innføre en ny lov med begrenset ansvar for alle typer IKS.

Departementet legger til grunn at det er usikkerhet om hvorvidt IKS-lovens ordning med ubegrenset deltakeransvar og konkursforbud er i samsvar med forbudet mot statsstøtte i EØS-avtalen art. 61 (1). Garantordningen kan også bidra til ulike konkurransevilkår mellom interkommunale selskaper og konkurrerende aktører i markedet. Loven bør derfor endres. Departementet legger til grunn at selv om enkelte interkommunale selskaper ikke utøver økonomisk aktivitet og er foretak etter EØS-avtalen art. 61 (1), er det IKS-lovens ordning med ubegrenset ansvar i kombinasjon med konkursforbudet som er problematisk i lys av reglene om offentlig støtte.

Begrenset ansvar for alle interkommunale selskaper, uavhengig av hvilken type virksomhet eller aktivitet de driver, er en retts teknisk enkel og tydelig løsning for interkommunal organisering av økonomisk virksomhet i kommunene innenfor rammene av Norges EØS-rettslige forpliktelser.

Departementet mener at innføring av begrenset ansvar er den løsningen som er best egnet, dersom formålet med IKS-loven fortsatt skal være å tilby kommunene en egen selskapsform som er tilpasset virksomhet av forretningsmessig karakter. Departementet mener også at innføring av begrenset ansvar i større grad vil likestille interkommunale selskaper med konkurrerende virksomheter på markedet når det gjelder adgangen til lån, og fastsettelsen av lånevilkår. På denne bakgrunnen er forslaget i dette høringsnotatet utformet i tråd med den løsningen som ble valgt for statsforetaksloven, slik at ansvarsformen i IKS-loven endres fra et ubegrenset til et begrenset deltakeransvar, og konkursforbudet oppheves.

Høringsnotatet påpeker at tilleggseffekten av lovforslaget kan være å gi større grad av like konkurransevilkår mellom IKS og private aktører som operer innenfor samme marked. Dette kan gi større grunnlag for konkurranseutsetting, også av IKS som i dag ikke er markedsrettet. I høringsnotatet redegjøres det ikke for hvilket oppgaver som i dag løses av IKS-er, eller hvor mange av de om lag 250 IKS som finnes, som ikke omfattes av statsstøttereglene. Derfor gir høringsnotatet mangelfull informasjon om kommunale konsekvenser ved en endring av loven.

Ordfører og rådmannskollegiet på Nordmøre (Orkidé) mener at høringsnotatet ikke synliggjør omfanget av IKS som driver kommunal tjenesteproduksjon i egen regi, og som ikke er omfattet av statsstøttereglene. Våre kommuner har organisert flere tjenester gjennom interkommunale selskap, og dersom lovforslaget går igjennom, kan det få alvorlige virkninger for kommunal velferdsproduksjon. Små og mellomstore kommuner som vi representerer, har ofte relativt svak markeds kapasitet, og dermed større behov for å løse de kommunale tjenester gjennom IKS. Orkide mener det nye lovforslaget legger opp til en unødvendig streng eksponering og praktisering av statsstøttereglene overfor kommunesektoren. Det vil kunne gi økt grad av byråkratisering både i IKS-ene og eierkommunene, og mindre ressurser til kommunal velferdstjenester.

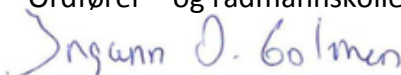
I stedet for den modellen det nye lovforslaget legger opp til, mener Orkide at problematikken kunne vært løst ved å beholde den nåværende IKS-modellen, men pålegge særskilte internregnskap for den del av virksomheten som kan defineres som kommersiell virksomhet. Alternativt at IKS som i hovedsak driver med kommersiell virksomhet, blir henvist til en annen organisering, f.eks. AS-organisering.

Orkide forventer derfor at regjering og Storting sørger for en bevisst balansert framstilling av de ulike interessene i sin oppfølging av EØS-avtalen gjennom norsk lovgivning og forvaltningspraksis, og om nødvendig bruker reservasjonsretten som et virkemiddel for å ivareta Norges interesse overfor EU i denne saken.

Kristiansund Lørdag 14.februar 2015

Med vennlig hilsen

Ordfører – og rådmannskollegiet på Nordmøre - ORKIDÉ

Ingunn O. Golmen
leder

Kopi sendt til:

Mørebenken på Stortinget

Kommunene på Nordmøre